Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 143. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 27, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 27-го ЛИПНЯ 1996 р. Ч. 143. РІК CIII.

МЗС УКРАЇНИ ВІДКИДАЄ ЗВИНУВАЧЕННЯ ПРЕСИ РОСІЇ

Київ. — Міністерство Закордонних Справ України спростувало інформації деяких російських газет про те, що Україна начебто перешкоджає військовим кораблям Росії брати участь у маневрах НАТО в рамках програми „Партнерство для миру".

„Кожна із країн-учасниць програми 'Партнерство для миру' мала можливість взяти участь у цих маневрах і жодна зі сторін, відповідно до процедури 'Партнерство для миру' не могла накласти вето на участь іншої країни-партнера у цих програмах, — сказано в заяві пресцентру МЗС. — Тому закиди на адресу України з боку засобів масової інформації є абсолютно безпідставними і без сумніву, відповідають інтересам тих сил, які не бажають поглиблення двосторонніх українсько-російських відносин, виведення їх на рівень добросусідського партнерства".

Інформація про те, що Україна створила перешкоди для російських кораблів у військово-морських навчаннях у Чорному морі, з'явилася, зокрема, в російській газеті „Комерсант-Дейлі".

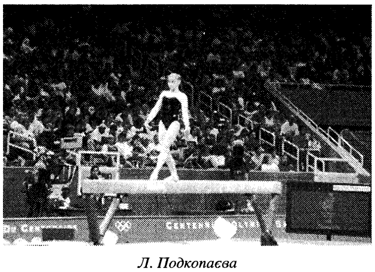
Голова Адміністрації Президента Дмитро Табачник сказав на пресконференції, що до таких публікацій приводить „довільне тлумачення" висловлювань українських політиків, зокрема щодо відносин України з НАТО.

Відомо, що Україна не заперечує проти поширення НАТО і прагне спеціяльних стосунків із союзом. Проте повного членства вона не домагається.

Росія ж взагалі виступає проти будь-якого збільшення НАТО і намагається втримати у своїй сфері впливу якомога більше сусідніх держав, в тому числі й Україну.

Крім українського сторожового корабля „Вінниця", у військово-морських навчаннях в рамках програми „Партнерство для миру" беруть участь військові судна Болгарії, Греції, Італії, Еспанії, ЗСА, Румунії і Туреччини.

ЛІЛІЯ ПОДКОПАЄВА — НАЙКРАЩА ГІМНАСТКА СВІТУ

Л. Подкопаєва

(Світлив Р. Воронович)

Атланта. — 17-літня Лілія Подкопаєва, світова і европейська чемпіонка в гімнастиці, додала ще одну зірку до своєї корони, здобуваючи золоту медалю у багатоборстві тут у четвер, 25-го липня, на XXVI літніх Олімпійських Іграх. Це друга золота медаля України.

Наступного тижня Л. Подкопаєва матиме шанси здобути більше медалів, коли відбудуться індивідуальні змагання в поодиноких категоріях.

У четвер Л. Подкопаєва випередила трьох румунок — Ґіну Ґоґеан, Сімону Аманар і Лявінію Мілошевіч. Американські гімнастки Шеннон Міллер, Домінік Мошеану і Домінік Довс здобули, відповідно, восьме, дев'яте і 18-те місця.

Рівнож у четвер успіхів добились у вітрильному спорті „470" українські пари Руслана Таран і Олена Пахольчик та Євген Браславець і Ігор Матвієнко. Вони були першими у своїх групах після двох запливів.

Комуністи мстяться Б. Єльцинові

Москва. — Російські комуністи, котрі мають перевагу в Державній думі, ще у п'ятницю, 19-го липня, болюче помстилися президентові Борисові Єльцинові за програні вибори. Вони зі задоволенням відкинули законопроєкт, метою якого було заманити більйони долярів закордонних капіталовкладників у розвиток газово-нафтової індустрії Росії.

Законопроєкт, який дав би бодай рамові правила ділитися газово-нафтовим виробництвом, було найважливішим питанням для закордонних нафтових компаній, що нетерпеливо очікують можливости включитися у розвиток цього промислу в Росії. Крім того уряд президента Б. Єльцина потребує такого законопроєкту, щоб могти здобути так конечно потрібну тверду валюту.

Успіх комуністів у відкиненні цього законопроєкту вказує, що вони, незважаючи на програну у виборах 3-го липня, дальше намагатимуться всіми силами стримувати реформи переходу до вільного ринку.

Спроможність комуністів відкинути цей законопроєкт вказує також і на заповільне введення своєї політики президентом Б. Єльцином і його дорадниками, які обіцяють поновити боротьбу в цій справі. Одначе акція Державної думи Росії та рішення Міжнародного валютного фонду стримати одномісячну виплату даної раніше позички дальше ускладнює і без того важку ситуацію і знову ставить під сумнів спроможність уряду Б. Єльцина приспішити конечні реформи.

Японія сподівається американської медичної допомоги

Токіо. — Прем'єр-міністер Японії Рутаро Гашімото звернувся до народу своєї країни з безпрецедентною заявою у зв'язку з небезпечною епідемією отруєнь, яка уразила вже понад 8,500 осіб. Семеро з них померли.

Визнавши, що епідемія охопила всю Японію, прем'єр-міністер запевнив, що уряд вдасться до надзвичайних заходів для боротьби з нею. Він відверто сказав, що „найстрашніше все ще попереду", хвиля захворювань, швидше за все, зросте у серпні, в умовах найбільшої літньої спеки і високої гологості повітря. Р. Гашімото порадив японцям негайно звертатися до шпиталів при найменших ознаках отруєння.

Урядова програма надзвичайних заходів передбачає, що у цій біді Японії нададуть медичну допомогу З'єднані Стейти Америки.

У вівторок, 23-го липня, наступними жертвами бацилі О-157 стали10-річна школярка і 85-річна жінка. „Повідомлення про ці смерті надійшли тоді, коли ми були майже певні, що ситуація покращується. Тепер я почуваю себе зовсім безпорадним",— сказав прем'єр у розмові з журналістами.

Найбільше від епідемії постраждало місто Сакаї, розташоване в центрі японського острова Гонсю. Там отруїлося 6,400 осіб, переважно діти. З них 600 осіб перебувають у шпиталях, 70 — у дуже

(Закінчення на стор. 3)

Загинула одна особа в наслідок випадку на ХАЕС

Київ. — 24-го липня на Хмельницькій АЕС за три години сталося два випадки, в результаті яких загинула одна особа і заражено невелику площу на станції, згідно з повідомленням агентства Ройтерс.

Парова труба, розірвавшись, ударила працівника ХАЕС, який незабаром помер від попарень та інших поранень, сказав представник Державного комітету з атомної енергетики Віктор Стовбун. Трубу розірвало під час перевірки тиску води.

Другий випадок стався в результаті помилки працівників. Радіоактивна вода, просочившись до місця зберігання азоту, заразила невелику площу. В. Стовбун сказав, що працівники просто не перевірили місце з'єднання двох труб.

За його словами, на міжнародній скалі ядерних випадків від нуля до семи ступенів, цей випадок вимірюється в один ступінь.

Заражену площу в п'ять квадратових метрів вже очищено. Витікання радіяції за межі станції не було.

Ройтерс повідомляє, що два випадки на одному й тому самому реакторі, закритому останні три місяці на ремонт, ще раз порушили питання про техніку безпеки на 15 ядерних реакторах України.

Інженер станції Неля Сенчук сказала в телефонічній розмові, що даний блок зупинено на ремонт 20-го квітня. Його мали ввести в дію найближчими днями. Н. Сенчук припускає, що після цих двох випадків реактор ще не скоро запрацює.

В зв'язку із зустріччю в Києві представників усіх п'ятьох АЕС України, офіційні особи комітету з

(Закінчення на стор. 3)

Україна хоче зближення з Европою

Київ (УНІАР). — Амбасадор України до країн Бенелюксу Борис Тарасюк підтвердив бажання України інтегруватися в европейські структури, зокрема стати в майбутньому повноправним членом Европейського Економічного Співтовариства.

"Покищо економічне становище України робить її малопривабливою для ЕС, — вважає Б. Тарасюк. — Але криза рано чи пізно закінчиться. То-му вже тепер ми поклада-ємо великі надії на угоду про партнерство та співробітництво між Україною та ЕС, яку мають ратифікувати парламенти ще десяти країн-членів співтовариства.

Крім того, на 1998 рік заплановано переговори про створення в Україні зони вільної торгівлі з ЕС, а до того часу ми сподіваємось не лише підготувати всі необхідні документи, а й дещо поліпшити стан нашої економіки".

Щодо взаємин із НАТО, то тут Б. Тарасюк порівняв Україну з Фінляндією, котра теж має позаблоковий статус, а проте, як і Україна, бере участь у багатосторонньому діялозі й співпраці з країнами Північноатлантійського бльоку. Він підтвердив, що статус "особливого партнера" країн НАТО є для України покищо найоптимальнішим.

Водночас він відкинув як безпідставні твердження, що поширення НАТО звузить економічні можливості України. "Вони знають можливості нашого військово-промислового комплексу, — сказав він, — і зацікавлені у співпраці". На підтвердження цього Б. Тарасюк повідомив зокрема про запрошення України на важливу конференцію з питань виробництва озброєнь, зорганізовану НАТО.

Україна і Болгарія пожвавлять товарообіг

Софія. — Прем'єр-міністер України Павло Лазаренко та його болгарський колега Жан Віденов 24-го липня пообіцяли один одному пожвавити двосторонні економічні відносини.

П. Лазаренко, який два дні перебував у Болгарії з офіційною візитою, сказав на підсумковій конференції, що традиційно добрі стосунки між двома кра їнами потрібно ще більше зміцнити.

Якщо Болгарії не буде на українському ринку, її місце займуть інші країни, сказав він, підкресливши, що за 40 років українські громадяни звикли до болгарських товарів.

Обидва міністри оцінили теперішній рівень товарообігу між двома країнами як незадовільний. П. Лазаренко сказав, що вже до кінця цього року можна досягти „рубікону" товарообігу, тобто рівня 1992 року — 500 млн. дол.

Обидві сторони підписали вісім документів, спрямованих на розвиток співпраці в економіці, енергетиці, транспорті, туризмі і військовій технології.

За словами П. Лазаренка, експерти двох країн все ще ведуть переговори щодо експорту до Болгарії українського зерна, якого в Україні тепер бракує в наслідок минулорічного надмірного експорту.

Він також зазначив, що цьогорічний урожай на півдні України повинен повністю задовольнити потреби держави в хлібі. Як відомо, раніше передбачався рекордово низький урожай через посуху на початку літа.

Болгарія також сподівається достав вугілля з України для своєї теплової електростанції у Варні на узбережжі Чорного моря.

Ж. Віденов відмовився коментувати подробиці підписаних документів щодо військової співпраці.

Нещодавно Україну і Болгарію допущено до участи в пленарних засіданнях організацій, яка наглядає за дотриманням режиму експорту озброєння і військової технології.

МВФ затримав виплату Росії

Вашінґтон. — У понеділок, 22-го липня, Міжнародний фалютний фонд повідомив, що затримує цьогомісячну 330 млн. дол. виплату Росії. Причиною такого кроку зі сторони цієї фінансової установи є існуючі проблеми уряду президента Бориса Єльцина зі збиранням податків. Коли в лютому МВФ надав Росії 10.2 блн. дол. трирічну позичку, то зроблено це на базі певних конкретних домовлень, включно з правом на щомісячну перевірку економічного статусу Росії.

На денне світло ця проблема неплатности податків вийшла кілька днів після того, як російські офіційні чинники вирішили звернутися до МВФ з проханням облегшити деякі вимоги згаданої позички. Сталося це все навіть не цілих три тижні після того, як Б. Єльцин був переобраний на президента Росії перемігши кандидата Комуністичної партії Геннадія Зюганова. Виглядає, що великим чинником у перемозі Б. Єльцина були його всякі фінансові обіцянки під час виборчої кампанії, які дуже перечили його обіцянкам сконтролювати існуючий державний дефіцит і інфляцію.

Тому, що видатки Росії залишились менш-більш у призначеному контексті, то МВФ продовжував виплачувати місячну ставку впродовж весняних місяців виборчої кампанії. Одначе коли податкові прибутки виявилися надто низькими, то МВФ ще старався цьому не надавати вагомости.

Хоч ця одна затримка виплати не вплине негативно на економіку Росії, то в майбутньому, якщо справи з податками не наладнаються, дальші виплати можуть бути затримані, а це вже може позначитися негативно на економіці Росії. Аналітики підкреслюють, що навіть ця одна затримка виплати МВФ може сполошити закордонних капіталовкладників.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ОУН ЗАКЛИКАЄ ПОКІНЧИТИ ЗІ СПАДЩИНОЮ КОМУНІЗМУ

КИЇВ. — Організація Українських Націоналістів закликала голів обласних і районних державних адміністрацій демонтувати пам'ятники Леніну та інші символи тоталітарного минулого, що все ще знаходяться на українській землі. Сам факт, що на Україні досі стоять ці пам'ятники і що сотні вулиць, підприємств, колгоспів мають совєтські назви, є не просто анахронізмом, а й великою ганьбою для всієї країни, приниженням пам'яті багатомільйонових жертв комуністичного режиму. ОУН закликає відзначити п'яту річницю незалежности України не лише формальним прийняттям Конституції, а й утіленням її засад у життя.

БРИТАНСЬКІ ПІДПРИЄМЦІ ШУКАЮТЬ ШЛЯХІВ В УКРАЇНУ

КИЇВ. — Велика група британських політиків і підприємців на чолі з посадником Лондону Джоном Челстрі завершила своє перебування в Україні. Протягом тижня гості відбули зустрічі з Президентом і прем'єр-міністром України, іншими українськими урядовцями та господарниками. Розглядалися питання співробітництва двох країн у машинобудівній, авіяційній, суднобудівній та нафтогазовій промисловості. "Ми готові інвестувати в українську економіку, — сказав Д. Челстрі, — але для цього потрібна політична й економічна стабільність у вашій країні. Податкова політика мусить бути сприятливою, вона не може змінюватись щотижня". Британські гості висловили сподівання, що з прийняттям нової Конституції ситуація в Україні зміниться на краще.

ЗНЯТО ЗАБОРОНУ НА АДОПТУВАННЯ ДІТЕЙ-СИРІТ

КИЇВ. — Кабінет Міністрів України опублікував постанову, яка визначає порядок адоптування дітей-сиріт громадянами України та чужинцями. Два роки тому Верховна Рада України наклала тимчасову заборону на адоптування дітей-сиріт у зв'язку чисельними порушеннями закону та фактами нелегального продажу дітей за кордон. У самій лише Львівській області зі 136 дітей 76 було адоптовано підробленими документами. Подібні афери розкрито у Києві, Донецькому та Одесі. На початку липня Верховна Рада скасувала власний мораторій, прийнявши закон про внесення змін і доповнень до цивільно-процесуального кодексу та кодексу про шлюб і сім'ю в Україні. Згідно з цими доповненнями, всі справи про адоптування дітей-сиріт вирішуються тепер через суд.

РОЗВИВАЄТЬСЯ УКРАЇНСЬКО-ЧЕСЬКА СПІВПРАЦЯ

КИЇВ. — Заступник міністра закордонних справ України Володимир Хандогій та амбасадор Чеської Республіки Павел Маша обмінялись ратифікаційними грамотами за договором про дружбу й співпрацю між двома країнами, що їх підписали торік у Празі президенти Леонід Кучма та Вацлав Гавел. У листопаді цього року очікується візита чеського президента до Києва. Як повідомив П. Маша, чесько-українська економічна комісія готує до цієї візити цілий ряд угод для підписання обома президентами. Хоч українсько-чеська торгівля зросла за останні роки вдвічі й становить тепер 500 млн. дол. річно, перспективи для її поширення величезні. Чеський амбасадор висловив побажання, щоб змінився не лише обсяг, а й структура експортно-імпортних операцій. Зокрема, слід особливу увагу звернути не лише на обмін товарами, а й на інвестиції.

УЗГОДЖУЮТЬ ЗАКОНИ З НОВОЮ КОНСТИТУЦІЄЮ

КИЇВ. — Голова парляментарної Комісії з питань правної політики і судово-правної реформи Володимир Стретович повідомив, що, відповідно до нової Конституції, його комісія підготувала проєкти законів про політичні партії, про вибори народних депутатів, про вищу раду юстиції та про адміністративний суд України. Всі ці закони мають бути розглянуті у вересні, зразу після відкриття чергової сесії Верховної Ради. Комісія також допрацювала закон про Конституційний суд, який теж має бути затверджений у другому читанні Верховною Радою. В. Стретович нагадав, що Конституційний суд має бути зформований протягом трьох місяців після ухвалення Конституції, тобто до 28-го вересня.

КОНТРАБАНДА ВИТІСНЯЄ ЛЕГАЛЬНИЙ БІЗНЕС

КИЇВ. — Тютюновій компанії "Дункан-Київ" загрожує банкрутство через неспроможність конкурувати з контрабандистами цигарок. "Цього року контрабандист — король, за ним 71 відсоток спільного об'єму ринку імпортних цигарок, — сказав на пресконференції директор компанії Пітер Ворен. — Україна втрачає на цьому мільйони долярів". „Дункан-Київ", яка легально постачає в Україну тютюнові вироби, інвестувала в торгівлю ними великі фонди і сплатила державі понад 30 млн. дол. податку. Незважаючи на це, вона зазнає величезних збитків, бо державні закони щодо контрабандного ввозу товарів в Україну не діють. Контролери фірми „Делойт і Туш" свідчать, що в Україну щороку завозиться біля 1.5 блн. пачок цигарок. Якби з цього стягався належний податок, то в скарбницю держави надійшло б понад 2 блн. дол. що вистачило б не тільки на платні страйкуючим шахтарям. П. Ворен зазначив, що надто багато урядових осіб одержують свою частку в прибутках від контрабанди і не зацікавлені у її припиненні. Тим часом контрабанда завдає шкоди місцевим виробникам і висмоктує валюту з України.

В АМЕРИЦІ

СХВАЛЕННЯ КОНҐРЕСОМ законопроєкту про застосування Америкою санкцій проти закордонних компаній, котрі інвестують великі суми грошей у розвиток енергетичного сектору Ірану та Лібії, стало причиною гострої критики ЗСА зі сторони країн Европи, які твердять, що це є ще одним доказом американського небажаного тиску. Европейська комісія — виконавчий орган Европейського союзу заявила у середу, 24-го липня, що на один тиждень відсуне рішення будь-яких протидій в цій справі, бо крім того прийдеться їм також розглядати раніше рішення Конгресу ЗСА, зване законом Гелмса-Биртона, що дозволяє американцям судити закордонні фірми, котрі в Кубі використовують їхнє нерухоме майно націоналізоване Фіделем Кастром понад 30 років тому .

У СВІТІ

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ ствердили, що у середу, 24-го липня, Сербія і Боснія погодилися на відновлення телефонічного, автобусового та повітряного зв'язків. Це перше цього роду домовлення між цими країнами за останніх чотири роки— початку їхньої громадянської війни, між урядом Боснії і Герцеговини та боснійськими сербами, а є воно вислідом дводенних офіційних торговельних відвідин боснійських державних урядовців і підприємців. Ядранко Прлік, міністер закордонних справ Боснійської Мусульмансько-Хорватської Федерації сказав і про те, що обидві країни також погодились не вимагати візи при переході кордону від цивільних громадян. Крім того є можливість, що в короткому часі вже домовляться про відкриття бюр торговельних представництв у Белґраді та Сараєві.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Атлантійська буря у московській склянці

Російські засоби масової інформації повідомили про те, що міністерство закордонних справ Росії висловило офіційний протест українському амбасадорові у Москві з приводу "невизначеної і непослідовної позиції України у відносинах з НАТО". Підставою для такого протесту послужив начебто виступ українського амбасадора у Словаччині Дмитра Павличка, котрий заявив зокрема, що Україна має намір відмовитися від свого позабльокового статусу і приєднатися до Північно-атлантійського оборонного союзу.

Згадані засоби не подають ані цитат з виступу Д. Павличка, ані контексту, в якому той виступ звучав. Українські видання тим часом цитують лише ухильне твердження МЗС України про те, що Д. Павличко справді "зробив у Братиславі заяву про майбутню розбудову стосунків з НАТО, яка могла бути неправильно витлумачена". Керівник Адміністрації Президента Дмитро Табачник висловився різкіше: "Прерогатива у формуванні стратегічних напрямків зовнішньої політики України належить Президентові держави, але аж ніяк не котромусь з українських послів у тій чи тій країні світу". Заступник керівника управління з питань зовнішньої політики Адміністрації Президента Віктор Воронін сказав, що протест росіян викликає подив, оскільки вони чудово знають становище України щодо НАТО — воно викладене в офіційних документах Уряду і не раз висловлювалося при зустрічах з російськими керівниками.

Нарешті з української амбасади в Москві надійшло повідомлення, що амбасадор України Володимир Федоров справді мав зустріч із першим заступником міністра закордонних справ Росії Борисом Пастуховим, але про ніякі проблеми, зв'язані з НАТО, у їхній розмові не йшлося. Зустріч була влаштована на прохання самого В. Федорова і її головною темою були приготування візити міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка до Москви.

Проблема, отже, здавалося б, вичерпалась, — повідомлення московських газет виявились якщо й не "качкою", то, в кожнім разі, бурею у склянці води. А проте сама справа залишила без відповіді кілька інших, значно важливіших питань.

Поперше, навіщо російським газетам було вигадувати мітичний протест свого міністерства проти напівмітичного виступу другорядного українського дипломата у третьорядній європейській столиці? Відповісти на це питання загалом неважко, коли взяти до уваги неприязнь, з якою росіяни стежать за незалежною зовнішньою політикою України, та роль Д. Павличка у цій політиці, особливо до 1994 року, коли він був головою парляментарної Комісії з міжнародних питань. Газетна провокація мала, фактично, потрійну мету — перешкодити поверненню Павличка у велику політику, дискредитувати в його особі весь "атлантійський" напрям в українському МЗС і, головне, перевірити можливу реакцію офіційного Києва на безглузді і, по суті своїй, нахабні звинувачення.

Й ось тут виникає друге, значно серйозніше питання: чому реакція Києва на провокацію виявилась такою млявою, щоб не сказати холопською? Чому офіційні особи з президентської адміністрації вважають за потрібне виправдуватись перед московськими газетами за те, що сказав (або й не сказав) український амбасадор у Словаччині? Чому взагалі ставлення України до НАТО (послідовне чи "непослідовне", визначене чи "невизначене") має бути предметом уваги російського МЗС, а тим більше — об'єктом його справжніх чи вигаданих "протестів"?!

На жаль, ні Д. Табачник, ні В. Воронін, ні інші українські достойники не сказали найголовнішого, що мали б сказати офіційні особи суверенної держави в такій ситуації. А саме: що наші відносини з будь-ким — це наші відносини, і що їхня послідовність (або й "непослідовність") визначається в нашій, а не в сусідній столиці. На таку відповідь, безумовно, спромоглися б естонці, мадяри, поляки, але не малороси, які звикли виструнчуватись перед старшим братом і запевняти його при кожній нагоді в своїй благонамірености.

Під цим оглядом московська провокація досягла мети — вона показала, що "хохли" й далі бояться московського хазяїна, а тому з ними можна й далі розмовляти з позиції сили. За газетною "качкою" тепер цілком може з'явитися дійсний протест російського міністерства з приводу будь-якого українського кроку на міжнародній арені, неузгодженого з Кремлем. І так буде доти, доки Україна не позбудеться своєї справді малоприємної, хоч об'єктивно зумовленої змалоросійщеним станом суспільства, "невизначености" й "непослідовности".

Юрій Р. Рибак

ДОЛЯ ПАНАМСЬКОГО КАНАЛУ

Панамський перешийок (isthmus) у Центральній Америці нагадує два мости: суходільне сполучення поміж континентами і морське сполучення поміж океанами...

Ще в 1517 році Васко Нунєз де Бальбоа — перший европеєць, що осягнув Тихий океан — завважив можливість водного каналу між Атлантичним і Тихим океанами. Остаточно 1846 року Колюмбія підписала договір зі ЗСА, які погодились охороняти всі торговельні шляхи, що провадили крізь тодішню колюмбійську провінцію Панаму, і запевнити її невтральність. Яких 30 років пізніше французи одержали право на будову каналу. Кермував роботами Фердинанд Марія де Лессепс, відомий з будови Суезького каналу. На жаль, обставини не дозволили йому довершити старанно опрацьованих плянів. Група нечесних політиків, що його підтримувала, присвоїла собі значні суми грошей. Забракло потрібного приладдя і фондів, до того ж — нещасні випадки і епідемії тропічних недуг скосили 25,000 робітників.

Коли ж пізніше американці остаточно погодились продовжувати будову каналу, то в їхньому проєкті зайшли значні зміни. Перше: замість французького пляну каналу на рівні моря побудовано шлюзи. Шлюза — це рухома частина у греблі, що замикає простір води, щоб добровільно піднімати її рівень і цим давати можливість кораблям перепливати з високого рівня води на низький і навпаки. Друге: боротьба з недугами, бо панамський перешийок у 1904 році був одним із теренів найбільш поширених недуг у світі. Американський лікар, полковник Вілліям Ґорґас запровадженням кращих санітарних умов знищив типи комарів-москітів, що переносили малярію і тропічну гарячку. Він теж знищив щурів, які спричинювали бубонну чуму. У висліді зменшилася загроза малярії, а нещасні випадки і смертність забрали лише одну п'яту тієї кількости жертв робітників, що згинули у праці для французів...

Дня 15-го серпня 1914 року прийшла святкова хвилина, коли пасажирсько-вантажний корабель СС „Анкон" переплив каналом з Атлантичного до Тихого океану, здійснюючи лозунґ: „Земля переділена — світ з'єднаний".

Історія каналу відкриє нову сторінку 31-го грудня 1999 року. Згідно з договором з 1977 року, ЗСА залишать 648 квадратних миль зони каналу, а Панама перейме цілковиту відповідальність за цю територію. Договір, між іншим, запевнює право перепливу кораблів усіх країн навіть під час війни, а ЗСА мають право вжити збройні сили для охорони невтральности каналу.

Надзвичайно корисне географічне і стратегічне розташування каналу сприяє тому, що щороку перепливають ним 14,000 кораблів. Самозрозуміло, це важливе джерело доходу для Панами. Канал є рівночасно важливим елементом заощадження фінансів, бо обминаючи шлях довкруги Південної Америки попри Мис Горн, корабель ущільнює час плавби і виграє 7.900 миль. Панама одержує річно мільйони долярів, а ще більше — її працівники, яких затруднює Комісія панамського каналу, що є аґенцією Уряду ЗСА. Виглядає, що канал — це „копальня золота, якій нема кінця". Та так воно не є. Проблемою є запевнення достатньої кількости води. Зважмо, що канал положений 85 футів понад рівень моря, а щоб використати повністю шлюзи, потрібно денно 1.5 блн. ґальонів свіжої води. Ця ж вода припливає з довколишнього вододолу, що має 800,000 акрів. Сама ж ширина каналу і потрібне заповнення водою робить його несподівано вразливим щодо способу використання землі. Чому? Тому, що з потребами води для каналу конкурують, зі свого боку, зростаюче населення, розташовані довкола плянтації, сади і пасовища. А щоб унеможливити ерозію, себто руйнування поверхні землі силами природи, 70 відсотків вододолу повинен охороняти ліс, якого більш як половину вже зрізано!

Згідно з проґнозою експертів, у наступних 30 роках населення вододолу зросте вчетверо. Частина цього населення, нові фармери осядуть на охоронних площах і на місці зрубаних лісів. Це тільки загострить водну проблему. Цьому, одначе, має зарадити мережа розвагових площ, парків і заповідників. Зараз же вододіл, у зв'язку з каналом, має особливе льокальне і ґльобальне економічне значення, і водночас є світового маштабу об'єктом для науки. Згадаймо хоч би те, що майже половина всіх наукових дослідів у світі, що стосуються тро-пічних систем, походять саме з панамського водо-долу!

Щоб утримати канал і в той самий час екологіч-

(Закінчення на стор. 3)

Василь Сокіл

А НАРОДОВБИВСТВО ТРИВАЄ...

Президент Боріс Єльцин з великим трудом переміг у недавніх виборах. Перемога прийшла внаслідок вправно проведеної передвиборчої кампанії, сповненій численних обіцянок Єльцина. Серед них значну ролю відіграла обіцянка припинити ганебну військову авантуру в Чечні. Агресивний тон змінився примирливими словечками, — зникли „бандити і терористи", які стали називатися сепаратистами. Навіть глава визвольної боротьби чеченців був запрошений на доброзичливу зустріч до Москви за стіл мирних переговорів, на яких Єльцин мило усміхався до „бандита" Яндербієва і дав суворий (в котрий раз?) наказ окупаційній армії припинити воєнні дії. Навіть визначив терміни виведення військових сил з Чечні.

Однак, вирішальну ролю в перемозі Єльцина у виборах слід віддати запрошенню генерала Лебедя порятувати президента в другій турі виборів. Певний, що поважний відсоток виборців, які в першій турі віддали бойовому командирові свої голоси, проголосують за Єльцина, він авансом зробив Лебедя другою за важливістю особою в державному управлінні.

Симптоматично, Єльцин таке рішення пояснив не тим, що купив генерала, а що це єднання двох політичних сил. Єднання це не забарилося виявити себе. Сили ці ніяк не були різними. Навпаки, їх єднала однакова імперська ідея. Можна було б не сумніватися, коли б Жириновський замість Лебедя посів друге місце в першій турі, Єльцин не завагався б купити і цього великодержавного політичного соратника. Будь ласка, порівняйте передвиборчі гасла обох цих претендентів на президентське крісло російської імперії і переконаєтеся в тотожности їхнього ставлення до незалежности республік після розвалу Совєтського Союзу. Конкретним прикладом може служити їхнє войовниче наставлення до нескоримого чеченського народу, який бореться з поневолювачами. Щодо України вони обидва проголосили: якщо стануть президентами, то насамперед почнуть наводити в ній „порядок", звичайно, в чеченському варіянті.

Відразу ж після обрання на нову президентську каденцію Єльцина мирні заходи, які для реклями проголошувалося раніш, були відкинуті геть, — військовий погром в Чечні спалахнув з неймовірною силою. Можна не сумніватися, що саме в такій формі здійснюється обіцянка Лебедя „покінчити" з війною, яку він раніше, до виборів, називав „непопулярною".

Пригадується влучна характеристика австралійського кореспондента з Москви, який в недавньому числі „Сидні Морнінґ Геральд" зазначив: „Гучноголосий новий керівник національної безпеки, армійський генерал Алєксандр Лебедь виявився більше схожий на хижого яструба, який пообіцяв принести росіянам мир у Чечні". І передбачив: „Його нестримне бажання керувати діями Єльцина додасть більше труднощів демократії в Росії, ніж його хвальба стати її рятівником".

Справді, генерал Лебедь не так давно ішов наперекір Єльциновi, і той навіть позбавив його генеральського звання, а тепер цей войовничий птах отримав від порятованого ним президента максимальні права в державному правлінні. Єльцин змушений був підкоритися Лебедеві, дозволив йому вигнати таких близьких і вірних своїх соратників та порадників, як міністер оборони Ґрачов, і що просто неймовірно, — генералів Коржакова та Барсукова, — без порад чи навіть вказівок яких президент Єльцин далебі не зважувався ухвалювати найважливіші державні питання.

Небезпечні кар'єристичні намагання генерала Лебедя стати в майбутньому першою державною особою виявилися у вимозі обрати його віцепрезидентом. Покищо Державна дума не погоджується на встановлення посту віцепрезидента, хоча в непередбачуваній російській політиці все може бути. Якщо буде вигідно зміцненню імперських ідей, Росія матиме імператора, адже хижий царський орел грізно поглядає і вправо, і вліво.

А особливо на небезпечних для себе сепаратистів та самостійників. Під крилами орла виростають яструби. Вони знову розпростерли войовничі крила над непокірною Чечнею. Знову залунали вимоги придушити бандитів-терористів, яким ось уже два роки Москва несе на крилах бомбовозів „мир і благодійства". А вони,

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про Гантер на продаж...

Коли вітає вас зелень гантерських лісів і так добре знайомі верхи, що усім нам нагадують Карпати, здається, нічого не може змінити того завжди однакового краєвиду і почуття відпочинку, що вливається у ваше єство разом із чистим, як сльоза, повітрям і картиною краси природи.

А все таки ще ніколи досі за довгі роки відвідин Гантеру не повіяло на мене від довкілля таким сумом, а може лише ностальгією за минулим, як цього літа. Бо як можна не сумувати, коли вже на порозі Гантеру вітає вас біля рідного і так добре знаного мотелю „Ксеня" холодний і чужий напис: "For sale". А відтак усюди, де тільки здолає довезти нас наш зелений коник „Ніссан", по горах і по долинах гантерського довкілля раз-у-раз надибуємо побіч хат і осель цей самий жорстокий напис, що і на „нашій Ксені": „на продаж".

Що сталося, чому стільки дотеперішних власників літніх посілостей хоче їх позбуватися? Чи до цього змушує економічна ситуація, чи вік господарів, чи брак зацікавлення Гантером? Їздимо по широких і вузьких дорогах, по горах і долинах і дивуємося, чому саме тепер ця прегарна околиця стає так мало популярною, чому її, немов непотрібне домашнє ґраття ставлять так просто на „ґараж сейл"?

І це питання не дає мені безжурно відпочивати і наповнює кожний новий день, та ніяк не знаходжу переконливої відповіді. Бо не усі ці хатки, що тепер виставлені на продаж, належать українцям, а тим самим не можна з певністю твердити, що власники — українці, які „колись" шукали в Гантері спомину про Карпати, а передусім шукали свого товариства, у цій виїмковій атмосфері, яка там панувала, коли „Ксеня" ще кипіла життям, коли там відбувалися мистецькі вистави, а під кінець тижня літературні вечори, коли там наші достойні емерити сідали до партії бріджа, а за „барою" усміхалося привітливе обличчя господаря Влодка Кобзяра.

Все це було колись, як теж і літні університетські курси з цікавими доповіддями в „Карпатії", і вдумливі проповіді в гуцульській церковці, постійного гостя „Ксені" о. Богдана Смика...

Це було тоді, як третя хвиля еміґрації була не вершинах своєї активности та життя і кинулася купувати малі та більші посілості в тих горах, що до того часу були доменою інших еміґрантів, що шукали там відпочинку від непривітного Бруклину. Тепер немов бачимо, що повертаються вони знова, але вже новішої хвилі, з Росії. А українці? Скільки з них, давніх гостей Гантеру, можна відвідати хіба у затишку місцевого цвинтаря, у старечих домах, чи на славному місці наших зустрічей у алеях Бавнд Бруку?

— Не пишіть, що Гантер на випродажі, — просила одна із постійних мешканок Гантеру, якій ще до того останнього перестанку далеко. — Наші діти хоч не так численно, як ваше покоління, але все таки вертаються сюди і уважають цей Гантер „своїм".

Може це і правда — але яка їх кількість? Десять, двадцять? І коли знаходять на це час, поміж поїздками в Україну, на південні острови, чи на табори? Для них Гантер — це не зелені „гори Карпати", його товариське і культурне життя, а місце знаменитих лещатарських теренів чи їзди верхом. А „Ксеня" і її минуле поперше їм невідоме, але і не цікаве, от мотель, як мотель, бо ж її незабутні для нас роки вони в найкращому випадку зустрічали немовлятами у візочках.

Не знають про це минуле і найновіші відвідувачі, що приїжджають просто з України, тому не розуміють нашого жа-лю над долею „Ксені", що стоїть опущена, нікому вже не потрібна, чекаючи покірно на чужого, певне, власника. Не рятує від жалю і місячний, спокійний вечір в привітній „ґражді" Богдана Титли і мої молоді гості з України, що слухають поезії незнаного їм Б. Нижанківського, які спонтанно виголошує вражений тим "For sale" мій домашній актор. Бо я, там за вікном, у лісі бачу, як снуються тіні всіх забутих мешканців „Ксені", постійних бувальців Гантеру: Б. Нижанківського, Е. Козака з дружиною, М. Мороза, І. Керницького, М. По-

(Закінчення на стор. 3)

Микола Мушинка

І НАУКОЮ МОЖНА ДОПОМАГАТИ УКРАЇНІ

Ярослава Закревська, „Олекса Горбач, життєписно-бібліографічний нарис", Наукове Товариство ім. Шевченка, серія „Визначні діячі НТШ", ч. 5, Львів, 1995, 124 стор.

II

В третій частині (стор. 73-81) Я. Закревська розглянула науково-видавничу діяльність О. Горбача, тобто публікацію найважливіших пам'яток української мови і літератури, а також основних мовознавчих та літературознавчих досліджень. В п'ятьох серіях цих праць (в основному передруків рідкісних видань), започаткованих ще на початку 70 років, О. Горбачем досі було опубліковано близько 50 книжок. Кожна із солідною науковою передмовою та ґрунтовними коментарями. Годі перерахувати хоча б найголовніші, та не можна обійти львівський „Адельфотес" (1591), „Граматику церковнослов'янську" М. Смотрицького (1619), київський „Номоканон" (1629), крем'янецьку „Граматику" (1638), „Три українські катехизми з XVII ст. (1600, 1642, 1645)", „Риторику" з другої половини XVIII ст., „Граматику малороссийского наречия" О. Павловського (1818) та цілу низку інших унікальних праць.

Значну частину видань становлять передруки мовознавчих та літературознавчих книг авторів 20-30 років, в Україні репресованих або й фізично знищених (В. Коряк, В. Смеречанський, В. Ткаченко, Л. Червінський, Л. Дикий та ін.). Ці книги до недавнього часу в Україні знаходилися лише у таємних спецфондах, і видавцеві довелося наполегливо розшукувати їх по цілому світі.

Всі ці видання О. Горбач разом зі своєю дружиною Анною-Галею здійснив, в основному, власним коштом. „Усі ці передруки і видання, — сказав О. Горбач в одній з розмов з авторкою, — задумані як наша допомога Україні, тому ми свідомо вклали в цю справу всі наші заощадження. Це наша спільна, разом з дружиною, пожертва для України" (стор. 73). Дав би Бог, щоб таких вчених і меценатів, як подружжя Горбачів, було більше!

Певним додатком до біографічного нарису Я. Закревської є „Бібліографія праць Олекси Горбача" (стор. 86-119), упорядкована Тетяною Кульчицькою за хронологічним принципом. Вона охоплює 224 точки. В основному це детальний зміст семи томів згадуваних вже „Зібраних праць" О. Горбача та його найважливіші дослідження, опубліковані від 1952 по 1993 рік. В окремий підрозділ виділено „Публікації про Олексу Горбача" (стор. 117-120).

Це не повна, а лише вибіркова бібліографія публікованого доробку українського мовознавця. Вона не охоплює спогадів, публіцистичих заміток, енциклопедичних гасел тощо. Проте наукові статті представлені в ній повно.

І в біографічному нарисі Я. Закревської розглянуто не всі праці О. Горбача. Часом менш важливим працям присвячено більше місця, ніж ґрунтовним дослідженням.

Книжка щедро ілюстрована, в основному фотографіями з родинного альбому подружжя Горбачів. Фотографії репродуковано на крейдяному папері й подано окремими вкладками. На фотографіях бачимо О. Горбача в різних періодах життя та в різному оточенні, його батьків, учителів, дружину, дітей, онуків, фоторепродукції обкладинок деяких його наукових праць, мапи його діялектологічних досліджень, автографи тощо. Фотоілюстрації значно пожвавлюють публікацію.

Монографія Ярослави Закревської, незважаючи на її прогалини, є значним внеском не лише в українське мовознавство, але й в українську культуру взагалі. Це — рельєфний портрет українського вченого-еміґранта, який далеко від батьківщини, ізольований від вітчизняних архівів, установ, рідної землі й рідного народу, ціле життя присвятив служінню Україні, яка з волі антиукраїнської влади не сміла про нього ні чути, ні знати. Щастя, що ці часи відійшли в минуле. Незалежна Україна вшанувала свого вірного сина виданням монографії про нього. Будемо сподіватися, що незадовго вона відзначить проф. Олексу Горбача званням академіка та лавреата Державної нагороди ім. Тараса Шевченка. Він заслуговує на таке визнання! Як доводить біо-бібліографічний нарис Я. Закревської, у тяжких еміґраційних умовах післявоєнних років він зробив для українського мовознавства більше, ніж весь Інститут мовознавства академіка Білодіда з півсотнею наукових співробітників, які писали про „небувалий розвиток української мови" в часі, коли її було загнано на периферію українського суспільства!

Японія...

(Закінчення зі стор. 1)

тяжкому стані. Характерні симптоми при ураженнях О-157 — криваве розвільнення і майже цілковите припинення діяльності нирок.

Дотепер вчені нічого певного не можуть сказати про джерело виникнення епідемії. Більшість версій має на увазі неякісні харчі, зокрема у шкільних їдальнях, коли обіди розігрівають залегко. Однак спеціальна комісія медичних експертів у жодній їдальні в Сакаї не виявила смертоносної бацилі.

Доля...

(Закінчення зі стор. 2)

но охоронити довкілля, Панама мобілізувала професіоналів, які мають випрацювати програму найкращого використання землі та висловити рекомендації щодо нових будівництв.

Питання: чи Панама буде готова до повного кермування каналом і рівночасно охороною довкілля, коли прийде 2000 рік? Треба бути оптимістами, бо в цьому помагають інші народи, зацікавлені цією проблемою. Їх поважно турбує майбутня доля каналу. Зрештою, пригадаймо собі історичну подію, коли в 1956 році єгиптяни силою перебрали в свої руки Суезький канал. Тоді західний світ вважав, що вони не дадуть собі ради. А що сталось?

А народовбивство...

(Закінчення зі стор. 2)

невдячні, відстрілюються та вже, бачте, й на вулицях Москви з'явилися. Змусили всю велику і могутню імперію тремтіти...

Даремні спроби загарбників і коляборантів розділити народ, посварити людей, які єдині в своїй боротьбі за право жити у незалежній державі. Не окремі одиниці беруть участь у цій боротьбі. Весь народ Чечні озброєний не лише військовим знаряддям, але й нездоланним патріотизмом.

Такий народ, двічі за історію визвольної боротьби приречений на цілковите знищення, ніяка сила не може покорити.

Про Гантер...

(Закінчення зі стор. 2)

неділка, І. Кедрина і тому тихо сную спомини, розповідаю про них новим гостям, а у вухах дзвенить щойно відчитаний вірш „Бена“: „Не піду до неба, не піду! Не піду до пекла, не піду! Блукати я буду, ой буду, Між небом і пеклом, ой буду!...“

Може, вони всі справді не пішли, а залишилися тут, де їм було так добре, майже як у небі?

А тепер, коли це улюблене їхнє місце перебування виставлене на продаж, вони хіба будуть блукати між небом і пеклом, не знаючи кудою дальше іти, та де їм прийдеться дійти...

О-КА

У П'ЯТНИЦЮ, 19-ГО ЛИПНЯ, в Атланті відбулося величаве відкриття XXVI літніх Олімпійських Ігрищ, у програмі якого відзначено також 100-річчя відновлення цієї старогрецької традиції. Здавалось би, що все відбувається згідно з плянами організаційного та олімпійського комітетів, але згідно з твердженнями російської преси, так воно не є. Вже у вівторок, 23-го липня, московські газети „Ізвєстія“, Московський Комсомолець“ і пресове агентство ІТАР-ТАСС закинули американцям незорганізованість та фаворитизм і шовінізм у користь американських змагунів. Крім того посипались також невдоволення і на передачі Олімпійських Ігрищ телевізійною мережею Ен-Бі-Сі, які приділяють майже виключну увагу тільки американським змагунам. Крім росіян, інші національності також нарікають на американську незорганізованість.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ намагається зорганізувати миронoсні військові частини та післати їх до Бурунді, щоб припинити завчасу можливий спалах поновної етнічної масакри між племенами гуту і тусі. Одначе заступник генерального секретаря ООН для справ миронoсних місій Кофі Аннан має сумніви чи це вдасться, бо країна за країною відмовляються дати своїх вояків для цього завдання.

Чи найдуться охочі допомогти?

В грудні минулого року ми писали про акцію допомоги хворим українським дітям, що їх тут спроваджують американські чинники із акції „Дар життя“, яку провадить в першу чергу Ротарі клюб. Як інформує нас активна в цій акції Інна Базилевська, тепер є негайна потреба допомоги для української дитини.

В неділю, 28-го липня, прилітає в полудневих годинах на летовище Кеннеді 16-літня дівчина з Волині Ірина Войтук з мамою Тамарою. Ірина потребує складної операції серця і така є запланована на 29-го або 30-го липня в лікарні Белвю в Ню Йорку. Як це звичайно буває, дитина в тиждень після операції переходить до Роналд МекДоналд дому на реконвалесценцію.

І. Базилевська шукає добровольців—українців, які відвідували б хвору в лікарні в будь-який час тому, що в такому випадку немає окремих годин для відвідин. Ідеться про те, щоб хвора мала відвідини українців, а не росіян, як це на жаль, звичайно буває. Покликуючись на організацію „Дар життя“ відвідати І. Войтук може кожний, зокрема жінки чи молоді дівчата-однолітки, пояснюючи, що вони добровольці організації „Дар життя“.

Появиться праця про політв'язнів

З нагоди п'ятої річниці незалежності України Світова Ліга Українських Політичних В'язнів видає працю „Українські політичні в'язні в нацистських концентраційних таборах“. Це перша праця про цілість нацистських концтаборів, через які пройшли тисячі українців. Обговорені тут такі концтабори, як Авшвіц, Бухенвальд, Дахав, Мавтгавзен, Гросс-Розен, Дора, Майданек, Берґен-Бельзен, Фльосенбурґ, Саксенгавзен, Равенсбрюк й інші з десятками і сотнями прибудівок та тисячами в'язнів. Жіночий концтабір Равенсбрюк нараховував понад 2,500 українських жінок. Терезин у Чехо-Словаччині біля 1,000 в'язнів обох статей, Мавтгавзен-Ебензе понад 2,000 в'язнів-чоловіків.

Найбільшими збірними пунктами для ув'язнених слов'ян були Авшвіц, Мавтгавзен, Бухенвальд, Гросс-Розен, Майданек, Берґен-Бельзен, Фльосенбурґ. Терпіли в цих концтаборах усі, але українці були виставлені на найгрізніші шикани. Їм відмовлено уживати їхній національний прапор. Вони не мали права листуватися, тільки деякі із західних земель. Не мали права отримувати посилки. Вони були резервуаром найважчих робіт. Часто вони були під терором сусідів і мусіли скриватися зі своїм національним походженням. Так було в перші початкові роки. Згодом, коли українські політичні в'язні зросли в числі і коли стали прибувати транспорти з українського підпілля та резистансу, українці справлялися з українофобами без більших труднощів.

Вороги українського народу найчастіше приписували українцям так звану нацистську коляборацію, але автори підготовчої праці не знаходять її навіть у Мавтгавзені, де вороги українства найдовше блазнували і не давали навіть дозволу на побудову пам'ятника загиблим у концтаборі українським політв'язням.

Праця написана на підставі документації та багатьох свідчень самих політв'язнів. Вона закінчується загальними підсумками, які є теж німецькою мовою з уваги на те, що досі, коли появлялися матеріяли про українських політв'язнів, були писані тільки англійською мовою. Була велика потреба дати дещо німецькою.

Працю підготував до друку д-р Михайло Марунчак (в'язень Панкрацу, Авшвіцу й Ебензе). Вступне слово написав д-р Мирослав Прокоп, який під час війни був у проводі українського підпілля, вирвавшись з рук гестапо таки в перший день його арештування. Обкладинку оформила мисткиня Оленка Вітик-Войтович, колишній в'язень жіночого Равенсбрюку. Видання появиться в серпні. Замовляти: World League of UPP, 296 Knowles Ave., Winnipeg, Manitoba, R2G 1E2, Canada.

Створено фонд ім. В. і Г. Петрахів

Університет Джорджа Вашінґтона в окрузі Колюмбія нещодавно отримав щедру пожертву у вигляді акцій, чия вартість дорівнює 400,000 дол. Ця пожертва надійшла від Вілліяма Петраха з Арлінґтону, Ва. Пожертва В. Петраха буде використана на заснування Фонду Вілліяма та Гелен Петрахів для українських обмінів і програм. Керівництво програмою українських обмінів здійснюватиме Інститут европейських, російських та евразійських студій університету Джорджа Вашінґтона.

Фонд В. та Г. Петрахів для українських обмінів і програм буде підтримувати обміни між професорами та аспірантами з університетів Джорджа Вашінґтона та Львівського Державного Університету ім. Івана Франка. Програма обмінів буде підтримувати візити викладачів, а також іншу пов'язану з цим діяльність, скеровану на сприяння наукових та культурних обмінів між Україною та ЗСА. Головна увага буде приділятися підвищенню кваліфікацій спеціялістів та поліпшенню наукової діяльности в Україні, а також розвиткові першоклясної наукової та викладацької діяльности та політичної аналізи в університеті Джорджа Вашінґтона. Програма обмінів буде мати багатодисциплінарний характер. Професори та студенти з таких дисциплін як економіка, міжнародні відносини, політичні науки, історія, мови та література, географія, юриспруденція, антропологія та інших наукових галузей будуть мати змогу брати участь у програмі обмінів. Передбачається, що, починаючи з 1997 року, фонд зможе фінансувати витрати на перебування одного українського вченого або аспіранта і одного професора або аспіранта університету Джорджа Вашінґтона у відповідних країнах протягом двох місяців. На запрошення В. Петраха восени минулого року професор економіки Львівського Університету Ігор Грабинський перебував два місяці в університеті Джорджа Вашінґтона. Він був „першою ластівкою“ програми обмінів, яка пройшла дуже успішно і дозволить І. Грабинському закінчити докторат з проблем макроекономіки.

З хвилини розпаду Совєтського Союзу колишня галузь „совєтології“ з необхідністю зазнала великих змін. Програма російських, східноевропейських та евразійських студій університету Джорджа Вашінґтона відповіла на це акцентуванням уваги на одній з нових незалеж-них держав. Україна була обрана завдяки сильному зацікавленню професорів та студентів до неї, а також тому, що вона є вірогідно найважливішою новою незалежною державою в регіоні. Наявність експертів з українських проблем у Вашінґтоні, яких запросили ад'юнкт-професорами університету Джорджа Вашінґтона, дозволила університетові запропонувати аспірантські курси з політики, економіки та історії України. Д-р Олег Гаврилишин, економіст з Світового Банку і колишній професор економіки університету Джорджа Вашінґтона, викладає курс з економіки України; д-р Володимир Звігляничч, який є також науковим співробітником Інституту европейських, російських та евразійських студій, викладає курс з політики та державного устрою України; д-р Марта Богачевська-Хом'як з Національного фонду розвитку гуманітарних дисциплін викладає історію України.

Науковці Програми російських та східноевропейських студій мають сильне дослідницьке зацікавлення в Україні. Як один приклад, професори Шерон Волчік та Володимир Звігляничи підготували до друку як співредактори та автори книгу „Україна: пошук національної ідентичности“. Ця книга є результатом співпраці як українських, так і американських спеціялістів. Університет Джорджа Вашінґтона проводив численні семінари та лекції з проблем України, включаючи зокрема виступ д-ра Юрія Щербака, амбасадора України у ЗСА, на тему „Україна та сучасна геополітика“. Д-р Щербак також виголосив промову та брав участь у семінарі, який організувала проф. Волчік минулого листопада і який зібрав велику кількість провідних вашінґтонських політиків.

В. Петрах народився у місті Добротвори під польською адміністрацією і ще перебуваючи у гімназії, проходив офіцерський вишкіл у польській армії. Наприкінці свого кадетського курсу, завдяки підтримці свого однокласника і його батька (поляків за походженням), котрий мав вплив у військових колах, а також найкращим результатам іспитів на цілу дивізію, він був удостоєний нав-чання у Львівському Університеті, де отримав диплом зі слов'янських мов у 1939 році. Після цього він був призваний на літні маневри і затриманий у війську аж до початку німецько-польської війни. Він був захоплений у полон та поміщений у німецький табір для військовополонених. В. Петрах втік від німців і, повертаючись додому до Львова, був заарештований вже совєтськими військами, які захопили західну Україну. Йому знову вдалося уникнути ув'язнення та повернутися до Львова, де отримав магістерку з бібліотечних наук від Львівського Університету. Оскільки НКВД знало про офіцерський вишкіл В. Петраха у польській армії і ще тому, що він знав тригонометрію, потрібну в артилерії, В. Петраха призвано на однорічний вишкіл артилерійських офіцерів. Він закінчив цю програму якраз перед початком Другої світової війни між совєтами та Німеччиною. Він був перекинутий на фронт, відступаючи з Південним фронтом через цілу Україну. Під Ростовом він був фальшиво звинувачений большевицьким комісаром у зраді та посланий до ҐУЛаґу у Сталінграді та Північному острові. Він був звільнений у 1944 році, коли втрати совєтських військ змусили їх звернутися за допомогою до колишніх військових службовців, та посланий до „штрафних батальйонів“, утворених з „ворогів народу“, яких совєти гнали на заміновані поля або прямо під кулемети. Після того, як він знову потрапив до німецького полону та був засланий до німецького концтабору, В. Петрах разом зі 120 іншими в'язнями втік до Чехо-Словаччини та зформував спільний партизанський батальйон у Судетах.

Після закінчення війни В. Петрах, оскільки він знав чеську мову та не хотів знову йти до совєтської армії, просився та був прийнятий до чеської регулярної армії в гарнізоні Броумов. Довідавшись, що є місце викладача російської мови та літератури у Броумівському економічному інституті, він апелює на демобілізацію з чеської армії та після демобілізації йде викладати до цього інституту. Після трилітнього періоду викладання, коли у Чехії стався комуністичний переворот, у 1948 році він емігрував до Канади, а у 1952 році переїхав до Ню Йорку, де зустрівся зі своєю майбутньою дружиною Гелен Василевською-Петрах. У 1964 році він зайняв становище викладача поглиблених слов'янських мов в Агенції крайової безпеки у Форті Мід, Мериленд, і після одного року праці був прийнятий на становище лінгвіста та аналітика-дослідника для американської армії. Він вийшов на пенсію після 29 років служби і був нагороджений медалею „За віддану та бездоганну службу Урядові ЗСА“.

Гелен Петрах працювала бібліотекаркою у Нюйоркській академії медицини, а після виходу на пенсію переїхала до Вашінґтону. Там вона брала участь у добровільній просвітницькій діяльності з молоддю, особливо з культурного та релігійного виховання на військовій базі Форт Маєрс. Після кількох років такої „пенсії“, вона пішла працювати фінансовим спеціялістом Ради валютних резерв у Вашінґтоні, де працювала дев'ять років. Вона відійшла у вічність 26-го червня 1984 року.

Фонд В. та Г. Петрахів може розглядатися як спадок Гелен Петрах, оскільки прибуток, отриманий від її вартісних паперів, дозволив купувати та збільшити ціну тих паперів, які її чоловік пожертвував університетові Джорджа Вашінґтона. У майбутньому В. Петрах має намір поширити фінансову базу фонду до одного мільйона долярів, маючи на увазі успіх діяльности фонду та сприяння університетської адміністрації.

Особи, які зацікавлені у пожертвуваннях до Фонду В. та Г. Петрахів українських обмінів і програм, можуть надсилати свої внески на таку адресу: The William an Helen Petrach Endowment, Institute for European, Russian and Eurasian Studies, 2130 H Street, N. W., Suite 601, Washington, DC 20052; tel.: (202) 994-6340; fax. (202) 994-5436.

Володимир Звіглянич

Подружжя Балабанів — меценати Українського Музею

Український Музей у Ню Йорку за неповних 20 років існування здобув собі добру репутацію серед т. зв. малих музеїв. Особливий подив багатьох відвідувачів (як чужинців, так і гостей з України) викликає те, що велика фахова робота музею відбувається в такому тісному приміщенні, де немає змоги ані показ-ати багатства власних колекцій, ані розбудувати деякі колекції (наприклад, збірки образотворчого мистецтва), що потребують більшої площі для зберігання і експозиції.

Дійсна перспектива нового приміщення музею відкриває нові можливості для збагачення мистецьких колекцій. Традиційно важливі музейні збірки часто творяться і збагачуються дарами колекціонерів, любителів мистецтва, які впродовж усього життя збирали надбання людської культури, дбаючи, щоб їхні збірки далі надійно зберігалися і щоб відвідувачі могли ними користуватися.

Прикладом такого меценатства є подружжя Урсула й Остап Балабани, про яких хочеться розповісти докладніше.

Закінчивши українську гімназію „Рідної Школи“ 1937 року в Тернополі, Остап Балабан виїздить до Львова, а через рік, щоб уникнути арешту польською поліцією, — до Данцігу. Там він почав навчання в політехнічному інституті (факультет механічної інженерії), там зазнав гестапівського ув'язнення (1941—42 рр.), там розпочав співпрацю з українським підпіллям, там познайомився з майбутньою дружиною — студенткою психології Урсулою Ленц.

Їх звело передусім захоплення мистецтвом, пов'язавши молодих людей міцніше за весільні рушники. Щоправда, між знайомством у 1943 й одруженням у 1949 році обоє пережили довгу і тяжку одіссею втечі від большевиків до Західної Німеччини (нарізно, окремими шляхами), кількарічну розлуку, помножену через воєнні лихоліття.

Зате пошлюбна подорож до Америки відкрила нові можливості для молодого подружжя. Зокрема, інж. Остап Балабан відразу включився в громадське життя в Ню Йорку. Він також бере активну участь у праці Товариства Українських Інженерів Америки. Він організовує інженерно-професійні секції при товаристві та секцію дослідів важливих галузей промисловости в Україні. У 1954 році він погодився очолити Головну управу ТУІА. Крім того, підготував і влаштував з'їзд членів інженерних товариств Америки й Канади, що відбувся 1955 року в Торонто. Протягом 25 років Остап Балабан був на пості віцепрезидента Українського Інституту Америки, поєднуючи величезну громадську діяльність із фаховою працею в дуже конкурентійних фірмах і підприємствах: DzusFastener Corp., Beckton-Dickinson, Du Pont de Nemour, STD Packaging Corp., Sperry Rand Corp., General Foods Corp.

Професійна праця часто вимагала поїздок до інших стейтів, а то й до інших держав (Японія, Мехіко тощо), а це утруднювало й без того нелегку громадську працю — без вихідних днів і без відпусток. Однак він не залишав ані обов'язків заступника голови УІА, ані інших функцій, які виконував в інституті, очолюючи Програмову комісію, Патентову, Фінансову, Організаційну тощо, — все це на громадських засадах.

Усього цього не можна було б подужати, якби не підтримка і вирозуміння дружини Урсули. Гармонію подружнього життя Балабанів великою мірою підтримувала їхня непогасна пристрасть до збирання мистецьких речей. Заради цієї пристрасти інж. О. Балабан у 1987 році передав свої обов'язки в УІА молодшим, бо всі попередні роки упорядкування збірок лежало головно на плечах дружини Урсули.

У мистецьких збірках, які вони надбали протягом спільного життя, є праці таких мистців: Олександра Архипенка, Михайла Андрієнка, Давида Бурлюка, Миколи Бутовича, Олександра Грищенка, Якова Гніздовського, Михайла Дзиндри, Юрія Соловія, Михайла Мороза, Людмили Морозової, Василя Кричевського, Івана Кураха, Івана Кучмака, Никифора з Криниці, Аркадії Оленської-Петришин, Ярослави Сурмач-Миллс і багатьох інших. Це неповний перелік лише українських авторів. А в збірках Урсули й Остапа Балабанів є також античні ікони, є багато творів американських, французьких, німецьких, японських, грецьких, італійських, еспанських, польських, перських, китайських та інших мистців.

Серед етнографічних збірок є колекції з кераміки, українських вишивок, писанок (здебільшого праці Урсули Балабан), килимів, порцеляни, меблів тощо, а також збірки африканського етнографічного мистецтва, американсько-індіянського, полінезійського та ін. народних зразків. Це творить у своїй спільності унікальну мистецьку збірку.

Тепер мистецькі колекції Балабанів повиростали, як виростають діти. Ми не випадково порівняли збірки Балабанів з дітьми: Урсула й Остап Балабани дбають про свої колекції, як про дітей, і вирішили їхню долю з батьківською дбайливістю — вони мають намір передати значну частину своїх колекцій до Українського Музею, щоб їхнє надбання було доступне для всіх бажаючих.

Урсула й Остап Балабани вже довший час підтримують Український Музей і цікавляться його працею. Нещодавно вони зобов'язалися закупити кімнату в новому музейному приміщенні і дотепер уже склали для цього 35,000 дол.

Отже, подружжя відомих колекціонерів Балабанів збільшило маштаб своєї діяльности, ставши визначними меценатами Українського Музею в Ню Йорку.

У. М.

Загинула...

(Закінчення зі стор. 1)

ядерної енергетики не мали нагоди прокоментувати подію.

Останніми місяцями на українських АЕС сталася ціла низка випадків. В липні витекла невелика кількість радіяції на ЧАЕС. Подібне сталося там і в квітні, якраз у 10-ту річницю чорнобильської катастрофи.

На початку цього місяця міністер довкілля Юрій Костенко визнав, що рівень безпеки на українських АЕС зменшився і звинуватив у цьому частково „велику сімку“, яка ніяк не може внести ясність у те, як вона допомагатиме Україні закривати ЧАЕС до 2000 року.

Згідно з угодою з „великою сімкою“, Україна має дістати понад 3 блн. дол. у формі грентів і кредитів на закриття цієї станції, проте українські урядові висловлюють незадоволення з приводу того, що фонди затримуються і це не дозволяє навіть почати виконання програми.

Атомні електростанції в Україні виробляють біля 40 відсотків усієї електроенергії. Тому заплянoвано дальший розвиток атомної енергетики, повідомляє Ройтерс.

Замість реакторів ЧАЕС, які перестануть працювати до 2000 року, на Хмельницькій і Рівенській АЕС будують два інші бльоки, які вже на 80 відсотків закінчені. За словами міністрів, потрібно ще 840 млн. дол, щоб вони запрацювали на повну потужність.

У зв'язку з останніми двома випадками, „зелені“ України закликали до будівництва альтернативних джерел електроенергії.

Один з їхніх представників сказав, що нові реактори на ХАЕС і РАЕС нічим не відрізняються від старих. За його словами, розвивати атомну енергетику України є безвідповідальною справою.

ПОДІЇ

КОНЦЕРТ ВОКАЛЬНОЇ МУЗИКИ В ГАНТЕРІ

Гантер, Н. Й. — Тут у суботу, 3-го серпня, в Центрі Української Культури під керівництвом Ігоря Соневицького відбудеться вечір вокальної музики з участю Лесі Грабової (сопрано), партію фортепіяно виконає Володимир Винницький. Початок о год. 8-ій вечора. Телефон для інформацій (518) 989-6479.

ЗВІТУЮЧИ ПЕРЕД КОНҐРЕСОМ керівник Американської військової розвідки підкреслив, що в Боснії може знову вибухнути війна, хібащо міжнародні миротворні війська залишаться на своїх становищах довше, як плянував Уряд президента Билла Клінтона. Генерал Патрик Гюз, директор Оборонної розвідчої служби, уважає, що американські сухопутні війська будуть мусіли залишитись довше, якщо хочуть щоб інші країни Заходу залишились. Він уважає, що дальша участь американців у процесі мирного співіснування у Боснії є передумовою багатьох інших країн до дальшої участи.

ПІСЛЯ 19-ТИ МІСЯЦІВ боротьби між чеченськими повстанцями та армією Росії війна продовжується, незважаючи на всілякі домовлення обидвох сторін. У середу, 24-го липня, російські військові гелікоптери поновили своє атакування на околиці запідозрілі у маскуванні повстанських позицій. Найсильніший наступ був на невелике село Бамут поблизу ядерної бази колишнього СССР, де не тільки гелікоптери, але також і танки були включені до цієї атаки.

З виступів спортових дружин УСО „Тризуб” Філядельфія

По довгій зимовій перерві дружини УСО „Тризуб” розпочали виступи в копаному м'ячі, тенісі і відбиванці. Перша дружина копаного м'яча, починаючи від початку місяця квітня, розіграла п'ять змагань, виграла чотири і одні програла. Два змагання за чемпіонат вищої дивізії місцевої Ліґи дружина „Тризуба” виграла з клюбами: „Данубія” — 6:1 і „Америка”, вислідом — 1:0.

В серії ігор за аматорську Чашу ЗСА „Тризуб” переміг клюб „Санбирст” з Алентавну — 3:2 і клюб „Каса Мія” з Балтимору — 1:0. Завдяки цим перемогам „Тризуб” увійшов до пів-фіналу східного побережжя ЗСА, в якому зустрів на виїзді клюб „Іберія” з стейту Вірджінія з яким зазнав поразки в догривці, вислідом — 5:2.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Наймолодша дружина „Тризуба” досі відбула три ліґових змагань з яких два виграла і в одних зазнала поразки. Ґолі для „Тризуба” в цих зустрічах здобули: С. Харечко — 9, А. Антоняк і М. Андрушко — по одному.

Жіноча відбиванкова дружина взяла участь в першенствах УСЦАК, що відбулися в Йонкерсі, Н. Й. Згідно з вислідами ігор в жіночій групі дружина „Тризуба” здобула Трофей першунок.

Тенісова ланка перевела свій весняний турнір в днях 4–5 травня ц. р. на власних кортах в Горшам. Це вже 9-ий з черги, річний турнір, що його влаштувала наша ланка. В групі дівчат, перше місце здобула Т. Гарасевич, друге У. Татунчак.

В групі чоловіків звання першуна здобув Ю. Савчак, друге місце зайняв Ю. Грабець.

Адріян Гаврилів

УСК Ню Йорк — Кларкставн СК — 1:1

В неділю 12-го травня ц. р. обидві дружини УСК-у, перша і резервна, відбули свої, передостанні змагання за чемпіонат вищої дивізії Космополітальної Ліґи і обидві закінчили ремісовими вислідами.

До перерви дружина УСК-у вела — 1:0, що його здобув вже в 5-ій хвилині Роселіно. Після відпочинку німецькі футболісти активізували швидкі контратаки в одній з яких здобули вирівняння — 1:1. Цей ремісовий вислід залишився незмінним до кінця тієї зустрічі. Склад УСК-у: Д. Дуноу, В. Березецький, Ґ. Дубровський, Ю. Ґреб, Р. Плісак, Бані, Нетто, Альдо, Кловіс, А. Роселіно, А. Сольдадо, Н. Федоришин (новоприбулий з України), Сабальякас. Провідник і тренер Стефан Коваленко. Резерва УСК-у закінчила вислідом — 2:2 і цим самим втратила можливість здобути звання чемпіона резервової дивізії.

До закінчення сезону наші дружини мають ще відбути по одній зустрічі і після того візьмуть ще участь в іграх за Чашу Ліґи. Перша дружина візьме участь в Інтернаціональному футбольному турнірі, що відбудеться 23-го червня ц. р. на футбольній площі оселі „Верховина” в Глен Спей, Н. Й.

С. К.

УСВТ „Ч. Січ” — польські „Соколи” — 2:1

В неділю 19-го травня ц. р. футболісти „Ч. Січі” відбули передостанні змагання за чемпіонат півпрофесійної „Еліт” дивізії Гарден Стейт Сакер Ліґ з польським клюбом „Соколи”, в яких, не зважаючи на сильний склад суперника, здобули заслужену перемогу — 2:1. До перерви гості вели — 1:0, що його здобули в 20-ій хвилині, коли наш воротар помилково вибіг задалеко з воріт, переловив м'яч, але відбив його прямо в ноги напасника „Соколів”, який без перешкод післав в сітку порожніх воріт господарів. Після відпочинку „Січовики” перейняли ініціятиву і гра велася на половині „Соколів”. В 65-ій хвилині напад „Ч. Січі” провів чергову продуману акцію в напрямі воріт гостей з якої Борецький з подачі Литовки, вирівняв рахунок — 1:1.

Десять хвилин пізніше, знову Борецький, цим разом з гарної акції Панаса-Литовки, підніс вислід до —2:1. До кінця тієї зустрічі „Січовики” створили ще кілька критичних моментів під воротами „Соколів”, але м'яч із стрілів-Борецького, Литовки і Панаса, пролітав поруч і понад поперечку воріт гостей.

Після тієї перемоги „Ч. Січ” займає в показнику табелі ігор, 3-тє місце і має ще одну залеглу гру з шкотським „Селтіком”. Склад „Ч. Січі”: Мурій, П. Паливода, Науменко, Ярошевич, Варянка, Вацлавський-Лянґе, Борецький, Литовка, Панас, Десросір, Мигало, Родас, Вакалюк-Керол, М. Паливода — провідник і тренер.

УСВТ „Ч. Січ” (юначки — 19) — Норт Арлінґтон (юначки —19) — 1:0

Юначки „Ч. Січі” здобули свою 5-ту перемогу за порядком, завдяки якій зміцнили свою позицію лідерок в дивізії юначок „Ліптон Сакер Ліґ Ню Джерзі”. В звітовій зустрічі переможного ґоля здобула випускниця Спортової Школи „Ч. Січі” Оксана Паливода.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

„Динамо” Київ — „Чорноморець” Одеса — 3:0

Рішальний за чемпіонат вищої ліґи України, бій між основними кандидатами — київським „Динамо” і одеським „Чорноморцем”, закінчився перемогою киян, вислідом — 3:0. Переможні ґолі для Києва здобули: С. Костюк, Ю. Максимов і А. Шевченко.

Після тієї перемоги, виглядає, вже жодному іншому клюбові не вдасться наздогнати киян, які після 26-ої рунди ігор ведуть 6–ти точками. Крім того, клюб „Динамо” дійшов до фіналу за Чашу України, в якому зустріне слабшого суперника, клюб „Ниву” з м. Вінниці. Отже наприкінці літа кияни виступлять знову в Лізі чемпіонів Европи. Завдяки заходам колишнього Президента України — Леоніда Кравчука і теперішнього Президента держави Леоніда Кучми, Европейська футбольна Федерація уневажнила суспенду з „Динамо” за намагання підкупити суддю в грі з грецьким клюбом. Виглядає, що задля зняття тієї суспенди були змушені „прогрішитися” в очах українських любителів футболу, тобто взяти участь в сумної пам'яті — турнірі „Співдружности” в Москві та ще й подарувати виграну нагороду на компромітуючу ціль для родин в Росії, сини яких загинули в завойовницькій чеченській війні. Організатором турніру був В. Колосков, один з чолових функціонерів футбольної Федерації Росії, він є теж впливовим віце-президентом в Европейській футбольній Федерації, яка рішила про амнестію для „Динамо”. Здається „рука руку вмила”???

В показнику табелі ігор вищої ліґи України місця в першій п'ятці займають:

1. „Динамо”, Київ — 62 точки 50:11 ґолів
2. „Чорноморець”, Одеса— 56 точки 30:22 ґолів
3. ЦСКА — Борисфен, Київ—48 точки 37:18 ґолів
4. „Дніпро”, Дніпропетровське —47 точки 67:22 ґолів
5. „Карпати”, Львів — 42 точки 34:28 ґолів

Дальші місця займають: „Металюрґ” Запоріжжя (42), „Шахтар”, Донецьке, „Зірка-НІБАС” і „Торпедо”, Запоріжжя — по (38), „Прикарпаття” (37), „Нива”, Тернопіль і „Кремінь” — по (33), „Таврія” (32), „Нива”, Вінниця і Волинь — по (29), „Кривбас” і СК Миколаїв — по (27), „Зоря”— МАЛС (13).

Збірна ЗСА — Збірна України 72:50

В першій половині травня в Сиднеї, Австралія, відбувся міжнародний кошиківковий турнір жіночих олімпійських збірних, в якому збірна ЗСА перемогла збірну України 72:50. Це вже вшосте цього року американки перемогли олімпійок України, які готуються на Олімпіяду в Атланті. В цьому ж турнірі американки виграли теж зустрічі із збірними Куби і Австралії. В серії підготовчих виступів до Олімпіяди, збірна ЗСА досі відбула 42 змагання, в цьому числі 20 міжнародних і сенсаційно, усі виграла.

Подав
О. Твардовський

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ КЛОШНИК член УНС Відд. 458-го Т-ва ім. С. Петлюри в Гамілтоні, Онт. Канада померла 14-го березня 1993 року на 78-му році життя. Нар. 24-го вересня 1915 року в Бронтфорді, Онт. Членом УНС стала 1959 року. Залишила в смутку дітей Пет Кормавнт, Леону Вівторк, Рея Клочника і Джон Герґат. Похорон відбувся 17-го березня 1993 року на цвинтарі Вудленд в Кіченер, Онт. Канада.

Вічна Їй Пам'ять!

П. Тимків, секр.

АКСЕНТІЙ КЛОШНИК член УНС Відд. 458-го Т-ва ім. С. Петлюри в Гамілтоні, Онт. помер 29-го березня 1995 року на 91-му році життя. Нар. 29-го лютого 1905 року в Скнилові, Україна. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дітей Пет Кармонт, Леону Півторок, Рея Клочника і Джон Герґат. Похорон відбувся 1-го квітня 1995 року на цвинтарі Вудленд в Кіченер, Онт. Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

П. Тимків, секр.

ФРАНКО МКГАЛЛІК член УНС Відд. 58-го в Ютиці, Н.Й. помер 15-го травня 1996 року на 71-му році життя. Нар. 1924 року в Ютиці, Н.Й. Членом УНС став 1942 року. Залишив у смутку дві сестри Маргарету Брайгам і Анну Перрі. Похорон відбувся 17-го травня 1996 року на цвинтар Норвич.

Вічна Йому Пам'ять!

Марія Ковалевська, секр.

ІВАН ДУБИЦЬКИЙ член УНС Відд. 221-го Т-ва ім. св. Стефана в Чикаґо, Ілл. помер 17-го грудня 1995 року на 97-му році життя. Нар. 1898 року в Бережанах, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку доньку Ларису з чоловіком Ігорем Дахнівським, внуків Романа і Ореста з родинами. Похорон відбувся з Катедри св. Отця Миколая на цвинтар св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Галина Карачевська, секр.

ЛЮБА ГОЯНЮК член УНС Відділу 245-го Т-ва „Запорозька Січ” в Трентоні, Н.Дж. померла 5-го лютого 1996 року. Залишила у смутку брата Зенона з родиною, дочку Зореславу, сина Юрія з дружиною Христиною і внуків Джефрі і Христофера та дальшу родину. Похорон відбувся 9-го лютого 1996 року на цвинтарі Св. Марії в Гамілтоні, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Мартиненко, секр.

АННА ФАЛ член УНС Відд. 254-го в Ню Бритен, Конн. померла 25-го березня 1996 року. Нар. 22-го серпня 1921 року в Україні. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку чоловіка Івана у ЗСА і родину в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Василь Романишин, секр.

АНДРІЙ С. РЕЛЛИК член УНС Відд. 113-го в Деррі, Па. помер 2-го лютого 1996 року на 66-му році життя. Нар. 6-го червня 1929 року в Індіяна Кавнті, Па. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку Лорейн Реллик. Похорон відбувся 5-го лютого 1996 року на місцевому цвинтарі в Ментор Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Франко Коземчак, секр.

ДЖУН РУТ ВАРІЯН член УНС Відд. 309-го в Саґінав, Миш. померла 24-го квітня 1996 року на 74-му році життя. Нар. 8-го грудня 1921 року в Альпен, Миш. Членом УНС стала 1963 року. Залишила у смутку сестру Марґарет Тім і двоє внуків. Похорон відбувся 27-го квітня 1996 року на цвинтарі Еверґрін в Альпен, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Теодор Павло Ґоско, секр.

АННА ГУМЕНІ член УНС Відд. 142-го Т-ва ім. св. Михаїла в Елизабет, Н.Дж. померла 1-го травня 1996 року на 79-му році життя. Нар. 17-го січня 1915 року в Україні. Членом УНС стала 1952 року. Залишила у смутку мужа Михайла, дочку Ольгу і брата Мирона. Похорон відбувся 4-го травня 1996 року на цвинтарі Роздейл в Линден, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ЕЛІС САУНДЕРС член УНС Відділу 182-го в Клифтон, Н.Дж. померла 23-го квітня 1996 року на 80-му році життя. Нар. 29-го грудня 1915 року в Вест Петерсон, Н.Дж. Залишила у смутку синів Роналда, Юрія і Реймонда. Похорон відбувся на цвинтарі Osceola Memorial Gardens in Kissimace, Fl.

Вічна Їй Пам'ять!

Григорій Клименко, секр.

КАТЕРИНА КРИСС член УНС Відд. 161-го в Ембридж, Па. померла 23-го квітня 1996 року на 90-му році життя. Нар. 1-го червня 1905 року в Індіяна Кавнті, Па. Членом УНС стала 1929 року. Залишила у смутку дочку Лесю Клессер. Похорон відбувся 26-го квітня 1996 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Ембридж, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО МОСУР член УНС Відд. 53-го Т-ва ім. св. Миколая в Пітсбурґу, Па. помер 17-го лютого 1996 року на 70-му році життя. Нар. 20-го жовтня 1925 року в Пітсбурґу, Па. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку дружину Павлину і дочку Мішел Павлю Себолт. Похорон відбувся на Hichwood Cemetery, Brighton Road in Pittsburgh, Pa.

Вічна Йому Пам'ять!

Іван М. Головатий, секр.

АНАСТАЗІЯ ШАВРОНСЬКА член УНС Відд. 146-го Т-ва ім. Івана Франка у Воррені, Миш. померла 18-го квітня 1996 року на 78-му році життя. Нар. 1920 року в Україні. Членом УНС стала 1970 року. Залишила у смутку двох синів Ярослава з дружиною Стефанією й Івана, внуків: Христину, Марію, Христофора, Степана й Михайла. Похорон відбувся 22-го квітня 1996 року на цвинтарі Воскресіння в Мт. Клеменс, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Гр. Корбяк, секр.

АНАТОЛІЙ В. САВЕЛЕНКО член УНС Відд. 257-го Т-ва ім. Івана Годяка в Лос Анджелес, КА помер 1-го лютого 1996р. на 72-му році життя. Нар. 23-го березня 1923 року в Україні. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Марію. Похорон відбувся 5-го лютого 1996 року на місцевому цвинтарі у Винтон, Каліф.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЕЛИЗАБЕТ ДЛУҐОШ член УНС Відд. 292-го в Дітройті, Миш. померла 30-го квітня 1996 р. на 83-му році життя. Нар. 22-го липня 1912 року в Мадярщині. Членом УНС стала 1965 року. Залишила у смутку дочку Ґейл Албані, внуків Деніс і Андрею, правнуків Аманду, Крісті і Брендона. Похорон відбувся 3-го червня 1996 року на цвинтарі Greenwood Memorial Park in Phoenix, Arizona.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

СТАНИСЛАВ КОВАЛЬ член УНС Відд. 42-го Т-ва ім. Т. Шевченка в Пассейку, Н.Дж. помер 31-го травня 1996 року на 75-му році життя. Нар. 1920 року в с. Красичі, Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку жінку Катерину, сина Михайла і троє внуків Сора, Рене і Михайла. Похорон відбувся 10-го червня 1996 року на цвинтарі Св. Марії в Седл Брук, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Юліян Котляр, секр.

МИХАЙЛО ОПАЛЮХ член УНС Відд. 379-го Т-ва ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл. помер 4-го червня 1996 року на 70-му році життя. Нар. 5-го вересня 1925 року в Україні. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Софію та дочок Софію і Ґеню. Похорон відбувся на цвинтарі св. Маколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Мирон Лущак, секр.

ВОЛОДИМИР ФЛІСАК член УНС Відд. 39-го Т-ва „Українська Січ” в Сиракюзах, Н.Й. помер 5-го травня 1996 року на 79-му році життя. Нар. 30-го жовтня 1917 року у Філядельфії, Па. Членом УНС став 1936 року. Залишив у смутку жінку Стефанію з сином Михайлом і дочкою Катрусею та 4-ох внуків. Похорон відбувся 8-го травня 1996 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Анна Перун, секр.

MARY SKOTYNSKI longtime member of the UNA Branch No. 165 Taras Shevchenko Society in Toledo, Ohio died on November 18, 1995 at the age of 88. She was born on September 11, 1907 in Winnipeg , Canada and became a member of the UNA in 1966. She is survived by brother Michael (Ann) Sokal, Winnipeg, Canada; nephews, John (Eriene) and George, Winnipeg, Canada; step-daughter in -law, Mary Ann Skotynsky; Michael Scott; Matthew (Lee) Skotynsky; three step - great grand children — Beth Ann; Brian (Amy) and Kevin Skotynsky. Also survived by dear friend , Susan Williams. The Family, friends and the UNA community attended the funeral of the deceased on November 22, 1995. Interment was in Calvary Cemetery in Toledo, Ohio.

Вічна Їй Пам'ять!

Mary K. Pelechaty, Sekr.